

Fiiggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszlón, I., Rákóczy-ut
36. szám alatt, ahová a lapra
vonatkozó összes levelezések és
minden közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos:
halmaji BOR JÁNOS.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő. Vidéki előfizetőknek
2 pengő 50 fillér. — Lapzárta
szombaton délelőtt 10 órakor.

Hirdetések olcsó díjzabás mellett felvétetnek: Kovács Kálmán „Bocskay“-könyvnyomdájában, Hajduszoboszló, Főter.

Igen nagy veszély van abban, hogy félművelt emberek kezdenek foglalkozni politikával, akiket jelszavakkal, leegyszerűsítésekkel könnyen felre lehet vezetni. Ezeket a félművelt elemeket műveltté tenni csak hosszú nevelő munkával lehet, hiszen látjuk, hogy magyarul megtanulni is meglehetősen hosszú és nehéz munka, némelyeknek pedig nem is sikerül. A nevelő munkán kívül, szükség van egyszerű, közvelemben propagatív tevékenységre is, amely az eszméket egyszerű, közérthető formában hozza közelebb az egyedekhez és azáltal, hogy igyekszik ezeket az ő műveltségi színvonalukon megvilágítani, meg tudja őket nyerni a jó és helyes ut számára.

Vitéz IMRÉDY BÉLA.

Magyar földön magyar élet.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök Székesfehérvárott, amikor a város diszpolgári oklevelét vette át, nagy beszéd keretében körvonalazta a kormány nemzeti földbirtokpolitikáját. Ismételt hallottunk felelős helyről kijelentéseket és megállapításokat a magyar nemzeti földbirtokpolitika céljáról és a kormányának hazai termőföld igazságosabb megosztása tekintetében elfoglalt álláspontjáról, annyira élesen azonban még alig domborodott ki a birtokpolitikai elgondolás ezekben a különböző megnyilatkozásokban, mint most a székesfehérvári beszédben. Azt mondotta a miniszterelnök, hogy magyar földön magyar életet, ősi földön új életet akarunk élni és az az élet, amelynek szolgálatában a Magyar Élet Mozgalma áll, visszanyulik a múlt talajába, ezt a múltat megbecsüli, fundamentumnak tekint, ami a múltban szép, nemes és igazán magyar volt, azt tiszteletben tartja. Így kell cselekednie, mert az ősi föld azt jelenti, hogy a hagyományok szentek és mert a kormány nem a mán akarja felemelni épületét, hanem nagyon jól tudja, hogy az ország ezeréves története szakadatlan láncolat, amelyet durva kézzel szétépíteni nem lehet.

A másik — és már a birtokpolitika problémájához közelebb jár — kijelentés az volt, hogy nem szabad beláthatatlan álmoképek után, megvalósíthatatlan ígéretek után futni és nem szabad ígérgetni azt, hogy a magyar nemzet egyik napról a másikra a leggazdagabb nemzete lesz Európának. Tudni kell azt, hogy szegények vagyunk, de tudnunk kell azt is, hogy munkával, összetartással és szent akarással fel tudunk emelkedni egy szebb jövő felé. És ebben a szebb jövőben minden polgár megtalálja a maga, emberhez méltó életét.

Hangoztatta a miniszterelnök, hogy a magyarság legősibb, legerősebb rétege a parasztság és a birtokos osztály. Az ősi földet ennek az ősi magyar rétegnek kell birtokolnia. És mert a magyar földbirtok megosztása helytelen, abba bele kell nyulnia a kor-

mánynak is, de okosan, a nemzet érdekeit mindig szem előtt tartva, soha sem elhamarkodottan és csak úgy, hogy értékeket ne romboljunk. A magyar föld birtoklása a jól megművelés kötelezettségével is jár. Akkor tehát, amikor a kormány másfél-milliárd holdra tehető földmennyiséget szabadit fel és juttat fokozatosan a föld népének kezére, nem szabad megfélemlíteni arról, hogy ez a birtokpolitikai művelet nem máról holnapra történhet meg. Fokozatosan kell a földhözjuttatást végrehajtani. Mert nem utolsó sorban felszereléssel is el kell látni azt, aki birtokhoz jut és meg kell tanítani önállóan gazdálkodni azt, aki eddig nem a maga ura volt.

Ezért a földbirtokpolitikával párhuzamban kell haladnia a magyar agrárpolitika megerősítésének és fejlesztésének. Amikor a miniszterelnök ezeket a súlyos igazságokat mondotta, a magyar földbirtokpolitikát rövidesen így foglalta össze: — A helytelen birtokeloszlást meg kell változtatni, amilyen gyorsan csak lehet és amilyen ütemben össze lehet egyeztetni a magyar nemzeti termelés érdekeivel. Nem az a főszempont, hogy valaki vágyik a földre, hanem igen fontos és talán legelsőrendű szempont az, hogy az, aki igényt tart a magyar föld egy darabjára, helyesen meg is tudja-e azt művelni. Ezért kettős feladat a birtokpolitikai műveletek végrehajtása. Egyrészt segíteni a helytelen földbirtok megosztáson, másrészt gondoskodni arról, hogy a magyar föld semmivel sem teremtjen kevesebbet és értékteletlenebbet.

Világosan megmondta a miniszterelnök, hogy a magyar föld népének sorsán nem csak pusztá földdel lehet és kell segíteni, mert hiszen a pusztá föld még nem segít, a föld birtoklása még nem jelent biztos megélhetést. A földmivel az agrárműveltség terjesztésével, a termelés jótékony irányításával és a gazdák szövetkezésének előmozdításával is lehet és kell segíteni.

Ezeket a megállapításokat, amelyeknek helyességéhez és szakszerűségéhez szó nem férhet, állandóan

szem előtt kell tartania mindenkinek, aki a magyar földbirtok nagy problémájával foglalkozik. Mert csak az tud józanul itélni, csak az tudja magát mentesíteni a demagóg jelszavaktól, aki tisztában van azzal, hogy a föld juttatásával nem csak jogokat adunk az embereknek, hanem súlyos kötelezettségeket is rakunk vállukra.

Spanyol ujjaszületés.

A spanyol nemzeti hadsereg fegyverei győzelmesen fejezik be háborújukat, végéhez közeledik az öldöklő küzdelem. Három évi vérontás, szenvedés és hősiesség most már végső eredményt mutat. Spanyolország a világnak ezen egykor első nagyhatalma — melynek területén a nap sohasem áldozott le, — az utóbbi félszázad alatt a süllyedés útjára került. Egymásután vesztette el gyarmatait és ezzel egyidejűleg vesztette el részletekben tekintélyét is. A hatalmas szociális különbségek, melyek a lakosság egyes rétegei között mutatkoztak, még csak jobban elősegítették a bomlást. Az utóbbi évtizedekben egymást érték a merényletek és az anarchizmus ezen fellegvárában szőtték a terveket a polgári társadalom és berendezkedés teljes megsemmisítésére. A világégés jölétét teremtett, az okosan megőrzött semlegesség folytán, de az azt követő világrkrisis alól nem volt kivétel Spanyolország sem. Az aranyértékű pezeta vásárlóerejének rohamos esése végeredményben az ország vagyonának csökkenéséhez vezetett, elhelyezhetetlenné váltak az exportáruk, megállt az ipar, a kereskedelem és veszedelmesen nőtt a munkanélküliség.

Ez volt az a helyzet, amely megfelelt a romboló vörös téboly céljainak. A királyság megszüntetése és az uralkodó elűzése után nem volt megállás a lejtőn. Egymást váltották a vörös uralom bevezetéséhez mindinkább közeledő kormányok, melyek ügyeibe jobban és jobban beleszólt a vörös internacionálé. Ez sohasem szűnt meg hangoztatni, hogy a vörös uralom bevezetése esetén nyújt csak anyagi — és ha erről egyáltalán beszélni lehet — erkölcsi segítséget. Ugy látszott, hogy Spanyolország elveszett a kulturvilág, a jog és a rend számára.

Nem volt azonban közömbös az ország lakossága jelentős része számára az ügyek ilyenén való fordulása. Franco tábornok és a mögéje csoportosult katonaság, valamint polgári lakosság elhatározta a harc megindítását. Három évvel ezelőtt Afrikában a nemzeti

ézésű spanyolok kimondották a nemzetpusztító uralom megsemmisítését. A megbeszéléseket rövidesen tett követte és az első spanyol nemzeti csapatok, — akiket akkor még felkelőknek neveztek — kikötötték a köztársasági Spanyolország partjain. Hosszu, nehéz, de diadalmas évek következtek. Minden talpalattnyi földet vérükkel öntözve tudtak csak hatalmukba keríteni a nemzetiek, akiket minden poklokon keresztül-törő hazafias érzés vezetett. Közben a hazafias öntudat, bátorság és az önzetlen önfeláldozás olyan példái teremődtek meg, melyek az egész világ egyöntetű csodálatát váltották ki. Csak egyet említünk meg: Alcazar védőit, akik a jövőben kitorolhatetlenül ott fognak szerepelni a nemzeti Spanyolország ezen hősi történelmének lapjain.

A belháború túlnötte kereteit. A köztársasági Spanyolország nyílt támogatásban részesült a vörös internacionalizmustól, melynek érdeke volt, hogy megvesse lábát Nyugat-Európa ezen részén és jó indulatát élvezte az ugynevezett demokratikus hatalmaknak, melyeknek ugyancsak nem volt közömbös, hogy egy erős nemzeti érzéstől áthatott uralom létesülhessen. Természetes, amilyen arányban folyt önkéntesekkel és hadianyaggal a köztársaságiak megsegítése, ugyanugy kapott segítséget Franco tábornok hadserege is. Olasz önkéntes hadosztályok siettek Spanyolországba és vívták meg harcaikat ellenfeleikkel most már világnézetekért. A küzdelem nem volt kétséges, már csak rövid idő kérdése és a megvalósulás stádiumába lép a harmadik totális nagyhatalom: a nemzeti Spanyolország.

A Kösély, Kondoros és a Tócs vizfolyások és mellékfolyásaik mederrendezése.

Nagyjelentőségű vizszabályozási munka megvalósítását vette tervbe a debreceni kulturmérnöki hivatal Debrecen város határában és Hajdúvármegye területén. Arról van szó, hogy a Debrecen város és környékén elhúzódó Kösély, Kondoros és Tócs medrei, amelyek főleg a csapadék vizet és Debrecen csatornahálózatának vízétovábbítják, eddig igen sok kárt okoztak kiöntéseikkel, nagy területeket elposványosítottak, utakat járhatatlanná tettek és a medreik mentén keletkezett pocsoltyák párolgása a közegészségre is ártalmas volt.

Mezőgazdasági érdek is fűződik ahhoz, hogy ezen az állapoton minél előbb változtassanak,

mert közel nyolcezer katasztrális hold földet lehet ezáltal művelhetővé tenni, másrészt pedig szociális és közegészségügyi kívánalmaknak is eleget tesznek a három vízfolyás medrének megrendszabályozásával. A debreceni kulturmérnöki hivatal vetette fel a tervet, hogy a Kösely, Kondoros és Tóó vízlevezetését rendezzék.

Azt jelenti tehát ez a munkálat, hogy Debrecen határában és Hajdúvármegyében sokszáz munkás foglalkoztatására nyílik lehetőség, ami a munkanélküliség enyhítése szempontjából igen lényeges körülmény.

A debreceni kulturmérnöki hivatal meghívására február 7-én, délelőtt 10 órakor Debrecenben a városháza kistanácstermében a hatóságok képviselői és az érdekeltek értekezletre gyűltek össze.

Jelen voltak: Lossonczy István Hajdúvármegye és Debrecen szab. kir. város főispánja, dr. Tormay Géza titkos tanácsos, ny. államtitkár, Rásó István Hajdúvármegye alispánja, dr. vitéz Nadányi János Biharvármegye alispánja, dr. Kólcsey Sándor Debrecen sz. kir. város polgármestere, Koren Emil MÁV üzletigazgató, Tichy Antal a Debrecen—Nyírbátori h. é. vasút igazgatója, Tavay Lajos miniszteri osztálytanácsos, vízépítési kerületi felügyelő, Vecsey Zoltán gazdasági főfelügyelő, Králl János erdőigazgató, Serly Gusztáv m. kir. kormányfőtanácsos, dr. vitéz Nábránky Béla vármegyei főjegyző, Zöld József Debrecen sz. kir. város helyettes polgármestere, dr. Reke Gusztáv városi főügyész, dr. Veress Géza, dr. Vida Szűcs Imre városi műszaki tanácsos, vitéz Szegedy Gyula a városi Világítási Vállalat igazgatója, Hank Olivér a Mezőgazdasági Kamara főtitkára, dr. Rásó Gyula és dr. Poroszlay Ferenc főszolgabírák, dr. Márton Gábor és dr. Szálkay Antal polgármesterek, Povázsay Pál kir. műszaki tanácsos, a debreceni m. kir. kulturmérnöki hivatal főnöke, Abraham András az Alsószabolcsi Tiszai Armentesítő Társulat igazgató-főmérnöke, Mihalik Ferenc a Berettyó Vizszabályozó és Armentesítő Társulat igazgató-főmérnöke, ezenkívül a vármegye, az érde-

kelt városok, járások és községek számos vezető tisztviselője, hivatalok és testületek kiküldöttei, földbirtokosok és a gazdaközönség érdeklődő tagjai.

Az elnöklő főispán megnyitó és üdvözlő szavai után Povázsay Pál kir. műszaki tanácsos ismertette a vezetése alatt álló debreceni m. kir. kulturmérnöki hivatalban készült terveket. A tervek Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Derecske, Sáránd, Mikepércs, Debrecen, Alsó- és Felsőjozsa, Hajduböszörmény, Hajduhadház és Hajdúszámon városok, illetve községek határában elhúzódó Kösely, Kondoros, Tóó vízfolyások és mellékfolyásaik mederrendezését célozzák.

A vízfolyások mentén elterülő és az átlagos térszinthez viszonyítva alacsony fekvésű igen értékes területek mezőgazdasági kihasználását bizonytalanná teszi a vízfolyások rendezetlen állapota. A vízfolyások több helyen lakott területeket érintenek, azokat kiöntésükkel veszélyeztetik és a mederből kintrekedő víz elposványosodva a közegészségre is káros.

A vízrendszernek egységes tervek szerinti rendezése mindeztől nem történt meg, bár annak szükségére már a múlt század végén mutatkozott és miattuk azóta is számos panasz merült fel. Időközben egyes nagyobb veszélynek kitett helyeken, ahol a bajok orvoslása halasztást már nem tűrt, néhány kisebb, inkább helyi jelentőségű rendezés történt. Ezek a most tervezett átfogó rendezésbe is beilleszthetők, azonban önmagukban az összes feladatokat meg nem oldják.

A tervek minden szempontra kiterjedő és minden érdeket figyelembevevő gondossággal készültek. Céljuk úgy a mezőgazdasági szempontból káros vízügyi állapotok megszüntetése, mint a lakott belsőségi területek védelme és vízlevezetési érdekeinek teljes kielégítése.

A kitűzött feladatok megoldhatók a vízfolyások medrének kiszélesítésével és lemélyítésével. Ezzel kapcsolatban természetesen a vízfolyásokon lévő hidak és átvezetők nagyrésze is megerősítésre, illetve átépítésre szorul. A tervezett munkálatok nagy mennyiségére

jellemző, hogy a rendezés alá kerülő vízfolyások összes hossza közelítően 250 kilométer, a mozgósítandó földmennyiség 500.000 köbméter fölött van, a munkálatok összesen 260 hidat és átvezetést érintenek, a költségek meghaladják a félmillió pengőt. Ennek az összegnek azonban negyötöd része munkabér formájában kerül majd kifizetésre.

Ezzel szemben a rendezett vízfolyások mintegy 770 négyzet km.-ről vezetik le a vizet, ezen a területen kb. 7400 kat. holdnyi vizes földet tesznek használhatóvá és kártétel nélkül befogadják a Debrecen város belterületére hulló csapadék vizeit és a város szennyvizeit. Végül, de nem utolsó sorban említendő szempont az is, hogy ez a munka a vármegye számos munkásának fog éveken át kenyeret adni.

A nagy figyelemmel és érdeklődéssel kísért előadás után a felszólalók nagyrésze a munkálatok szükségét és sürgősségét hangsúlyozta, Debrecen sz. kir. város polgármestere kijelentette, hogy örömmel üdvözlö a munkaalkalmat, ahol a város inségesei hasznát hajtó foglalkozást nyerhetnek. Így nyilatkoztak a vidéki küldöttek is.

Miután Povázsay Pál kir. műszaki tanácsos a hozzászólásokban kinyilvánított bizalmat megköszönte és a hozzáintézett kérdésekre megnyugtató válaszokat adott, az ülés a főispán zárószavaival véget ért.

Az értekezleten megjelentek nagyrésze február 8-án a vízfolyásokat és azok kártételeit a helyszínen is megtekintették. A szemle folyamán személyesen is meggyőződtek a munkálatok jelentőségéről és sürgősségéről.

Kész butorok

állandóan kaphatók:

Kerekes Gyula

asztalosmesternél,

Hajdúszoboszló, Rákóczy-ut 24. sz. alatt.

Ugyanott egy új dióhálo és több különféle használt butorok eladók.

Lakóházak.

Az élet ekéje sokszor hiába szánt barázdát az arcunkra, gyermeknek érezzük magunkat mégis. Csak midőn az emlékezet tépett ezüst pókháló szálát kezdjük foltoztatni, akkor eszmélünk rá, hogy az idő elszaladt.

A drága nagyszülők lakóhelyén emeletes iskola áll. A mellékhelyiségek egy részét nem bontották le, meghagyták házmesteri lakásnak. Néha tolvaj módra belopózkodók az udvarra és égő szemekkel bámulok az ismerős ajtófélfákra, kilincsekre, kis régi ablakkarikákra és emlékezetem filmszalagja visszafelé pereg a gyermekkorba, amidőn olyan magától értetődő volt, hogy beburkoltak a szeretet könnyű, finom pihéibe, melyben oly meleg biztonságos érzés volt élni és erős meggyőződéssel hinni, hogy akik szeretnek és akiket szeretünk, „mindig fogva” örökké élni fognak és velünk maradnak.

Hatalmas terület, buja lucernás kert, melyből mint kicsi gyermek alig látzom ki. Tértfogata nem fér

titokkereső gyermekszemembe. Kézenfogva vezet az apám a kert közepén épülő monumentális épület-vázba. Pincék labirintjében járunk, honnan a padlás gerendázata égigérőnek tűnik.

Ahogy a madár fészket rak, minden embernek, gazdagnak, szegénynek, körülményeikhez képest, vágyalma palotát, vagy csak kis kunyhót építeni, melyet Isten és ember előtt magáénak vallhat, melyben meghúzódhatik, családot alapíthat, élhet, halhat. A boldog izgalmas tervezgetések fülemben csengenek és mi gyermekek ujainkon számoltuk, még csak ötször, már csak kétszer, egyszer alszunk és akkor a szép új lakásban ébredünk. Az apám naplójait lapozva, gyakran találkozom ilyen feljegyzésekkel: Aug. 26. Ma tíz éve, ma tizenöt, ma husz éve költöztünk saját házukba...

Plafonig érő kandalló, benne égő fahasábok, jószagu meleg... fények... csillogó tükrök... puha szőnyegek... omló függönyök... óraketyegések... sok-sok beözönlő napsugár... illatos virágok. Nagy kert, széles utak, fehér padok, nyírott spalirok,

árnyas fák, diszes bokrok, selymes füvek, sokszínű rózsák, mellettük fehér karókon nagy színes üveg-gömbök, melyekben ma is látom torzított gyermekarcomat. Kis sirások, csengő nevetések, nótafoszlányok, haragok, megbocsátások, vágyak, sóhajok...

Aztán ismét új ház épül. Életem párja fogja a kezemet, a fiatal asszonyt és vezet az épületvázat megnézni, magyaráz... tervezzük... örülünk, de már nem látjuk olyan nagyon magától értetődőnek, hogy „mindig fogva” örökké velünk lesznek azok, akik szeretnek és akiket szeretünk, erősen megrendült a hitünk, mert a régi ház lakói sorban elhagynak bennünket. A termék nagy csodálgató tükröszemeit mind gyakrabban fedik be gyászleplel, melyen át döbbenet pillantanak egy-egy szoborra merevedett halvány arcra...

Mi pedig megyünk tovább az elrendelés utain még mindig titokkeresőn, tervekkel tele, de most már félve...

Háboru, forradalom, találkozás és bucsu, betegség és halál, öröm

Házhely és kislakás építési akció Hajdúszoboszlón.

A hajdúszoboszlói nemzeti egység párthoz tartozó több ezer főnyi földműves munkásság évek óta érezi a városban fennforgó lakásinség áldatlan hátrányait. Ennek elosztatásán buzgón fáradozik s megindította a házhelyszervezési és munkáslakásépítő mozgalmat, amely kérdés megoldására Bor János ny. ref. isk. igazgató, Nep. munkáscsoport elnök által a városi képviselőtestülethez a következő szövegű indítványt nyújtotta be:

Nagyságos Polgármester ur!
Tekintetes Városi Képviselőtestület!

Tisztelettel alulírott városi képviselő a következő önálló indítványt vagyok bátor benyújtani a nagyságos Polgármester ur és a tekintetes Városi Képviselőtestület elé elfogadás végett:

1. Állapítsa meg a tekintetes Képviselőtestület, hogy városunkban, főleg a szegénysorsú földmunkás lakosság és az u. n. nincstelenek körében a lakás-szükség oly nagyméretű, hogy ennek megszüntetése s a lakásviszonyok javítása úgy közegészségügyi, mint szociális és közrendészeti, de kulturális szempontból is elodálatlan feladatként áll előtérben. A fennálló lakás-szükség csupán egy, a városunkban haladéktalanul megindítandó ház hely és kislakás építő akció keretei között s azoknak megszervezésével és lebonyolításával oldható meg gyökeresen, eredményesen.

2. Arravaló tekintettel, hogy városunk háztartása anyagiak hiányában ezt az akciót sikerre vezetni és megoldani egyáltalában nem képes és e célra területet sem tud rendelkezésre bocsátani, ezt a körülményt képviselőtestület felterjesztés alakjában közli a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi miniszter ural és felkéri Önagyméltóságát, hogy Hajdúszoboszló megyei városban hivatalos szakközegei és a közbeeső hatósági szervek útján, a ház hely és kislakás építő akciót megindítani méltóztassék, hogy az eddig jelentkező több mint 900 szegénysorsú földműves munkás, igényjogosultsága elbíraltatván, az a törvényes keretek közt lebonyolítható legyen.

és bánat, meg nem szünő aggodalom, röghözkötöttség, görcsös élniakarás. Közben a szülői ház árván marad. Belefáj szívünkbe. Ez a ház eladó. Még eljövünk bucsuzni a kedves falaktól, aztán döngve zárul be mögöttünk a kapu. Megisszuk az áldomást az új lakóval és az élet homokórája pereg szüntelen tovább.

Még saját fészünkbe hordjuk boldogan a selymes pihéket, bélelgetjük, hogy ne érezzük a kívül egyre jobban terjedő szeretetlenséget, ne halljuk a világot megszerkesztető harci trombiták zaját. Még szövünk talán soha meg nem valósuló terveket, éljük a magunk álom-életét, de már a harmadik lakóház is felépült szükre méretezett, sötét, hideg vasbetonból. Életem párja fogja didergő kezemet és megfedd a lázadó szavakért.

Ma még élem a magam álom-életét és reszkető kezekkel foltozom az emlékezet ezüst pókhálószálát... amíg lehet, mert eljő az óra és a tépett emlékek elfoszlanak... szerteszállnak a lepke szellő szárnyán, a suhanó időben...

Irta: I. A.

A Hangya-Szövetkezet árban és minőségben vezet!

**Figyelmes kiszolgálás!
Keresztyén szellem!**

**Vásároljon mindig
mindenta Szövetkezetben.**

3. A siker biztosítása céljából Képviselőtestületünk megkeresi a Belsőlegelőbirtokosságot, mint legeltető társulatot, hogy a ház-hely akció biztosítására szíveskedjék a város, illetve a m. kir. Földmívelésügyi minisztérium részére 200 kat. hold területet örök tulajdonjoggal átadásra a város területével összefüggő részeken. Keresse meg a tekintetes városi Képviselőtestület ezel kapcsolatosan a Belsőközirtokosságot, mint legelő társulatot, hogy e nagyfontosságú és valódi közérdeket képviselő célok elérésére, katasztális holdként 150 pengő kedvezményes árat állapítson meg az örök tulajdonjoggal átengedő közirtokossági terület méltányos vételára fejében.

Indokok:

Minden képviselő társunk előtt közismert tény, hogy városunkban a szegénysorsu, kétkaru, földműves munkás lakosság a fürdő körüli városrészek fejlődésével és az idegenforgalom állandó emelkedésével nagymérvű lakás szükségben szenved. Ez a jelenség fokozódott azáltal, hogy a fürdőtelep közelében, különösen az V-VI. tizedben, de egyéb városrészekben is a kisebb lakásokat a Hajdusoboszlóra költözött és más községek és városokbeli adófizető polgárok vásárolták meg. Ennek következtében városunkban a lakás szükség oly mértékben jelentkezett, hogy a földműves munkások egy jelentékeny része ólakban, istállóban, egészségtelen helyeken volt kénytelen meghuzódni, melyeket emberi lakásoknak egyáltalán nem nevezhetünk. Pedig jól tudjuk, milyen jelentőséget képez az egészségre, a gyermekek fejlődésére, az emberi életlehetőségekre, a szerény, egyszerű, de száraz, szelős lakás. Gondoljunk magunkra s adjuk meg a lehetőséget a szűkösebb sorsban élő, kis jövedelmű lakos társainknak, akik sajnos, a most már 3-4-szeresre felemelkedett lakbéréket nem képesek sem megkeresni, sem pedig, legfőbbképpen a több gyermekes, nagyobb családu szülők, megadni. Az egészségtelen lakásokban a ragályos, járványos betegségek terjedése alig leküzdhető akadályokba ütközik. Ép testben, ép lélek. Az egészség a legbecsesebb vagyona az embernek. A hazának elengedhetetlen szüksége van ép testű, ép lelkű, hazavédő nemzedékre, egészséges férfiakra, nőkre, gyermekekre, az ősz magyar faj szaporodására, munkás kezekre, erős,

edzett katonákra, kenyérkereső utódokra. Ilyenek pedig elsősorban egészséges lakásokban születnek. Sajnos jelenség az is, hogy a nagyobb családokat nem szívesen fogadják lakóknak, sőt egyes háztulajdonosok szoba sem állanak ilyen bérlőkkel.

Ma már az országban minden számottevő tényező: így a magyar kormány, az országgyűlés tagjai, az arra hivatott gazdasági, népegészségügyi, közművelődési szervek és hivatalos hatóságok át vannak hatva a kisemberek jobb jövőjének biztosításától s attól az eszmétől, hogy a szegénysorsu munkástömegeket fel kell emelnünk elhagyatottságából, nyomorából és segítőkezet kell nyújtanunk mindazoknak, akik emberi itélet szerint, arra érdemesnek találtnak. Az egészséges lakások biztosítása is egyike a népjólét és közegészségügy hathatós szolgáltatásának.

Ily indokoktól vezéreltetve, kérem a nagyságos Polgármester urat és a tekintetes Képviselőtestületet, hogy önálló indítványomat elfogadva, méltóztatásuk hozzájárulni a lakás szükségben szenvedő helybeli földműves munkások és dolgozó kisemberek jólétének emeléséhez.

Hajdusoboszló, 1939. január 30.

Teljes tisztelettel vagyok

Bor János

városi képviselő.

H I R E K.

— **A református templomban** ma délelőtt 9 órakor Demjén Ferenc lelkész, a fél 11 óras ifjúsági istentiszteleten Kovács Lajos vallásoktató-lelkész, délután 2 órakor Fehér János segédlelkész prédikál. A vajdazugi ref. tanyai iskolában délelőtt a hívek kívánságára Fehér János segédlelkész istentiszteletet tart.

— **A református presbitérium** ma egy hete, vasárnap délelőtt Demjén Ferenc lelkész és dr. Márton Gábor polgármester-főgondnok elnöklété élén ülést tartott. Szabó Márton osztálytanító betegszabadságot kért. A presbitérium iskolaszék javaslatára a kért szabadságot megadta. Helyettesül Dávid László okleveles tanítót alkalmazta. Szabó Márton 40 évi szolgálati idejét e tanévben kitölti, szeptembertől nyugdíjba vonul. Nyugszom legelőföldet a presbitérium a közirtokosság részére, mint kellő anyagi biztosítékot nyújtó ajánlattevőnek adta haszonbérbe. Több ügy elintézése után a presbitéri gyűlés befejezést nyert.

PENSIOK teljes butor berendezése minden színben raktárról kaphatók:
SZÁNTÓ ZS.
butorkereskedő

Debrecen, Piac-u. 81. Telefon: 31-19.

Ugyanott modern kombinált szobák, ebédlők és hálók nagyválasztékban. Kedvező fizetési feltételek.

Eladó!

Hajdusoboszlón, I. tized 259. száma
4 szoba, előszoba, konyha
és mellékhelyiségekből álló
203 öl beltelkes lakóház,

I. tized 167. szám alatti 3 szoba,
konyha és mellékhelyiségekből álló 342 öl beltelkes lakóház,

III. tized 186. és 199.-b) szám
alatti egy 2 szobás lakásból álló 393 öl beltelkes ház és egy 1 szoba-konyha és gépszínből álló 486 öl beltelkes ház,

Rákóczi-ut 43. száma 342 ölon
épült 1 üzlethelyiségből, 1 szobából és 1 műhelyből álló ház,

Rákóczi-ut 21. szám alatt 397
ölon épült 7 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakóház,

Rákóczi-ut 25. szám alatt 4
szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakóház.

Hajdusoboszló határában a Délkeleti
Tílalmasban 479 öl föld,
a Járózugban 3 hold 898 öl
szántó,
a Bánomkertben 780 öl szőlő,
a Pusztangyalházán 12 hold
425 öl szántó.

Értekezni lehet szerdán és csütörtökön
a Hajdumegyei Takarékpénztárnál
Hajdusoboszlón, vagy a hajdusoboszlói
Közraktárban.

— **Elfogott betörő.** Hajdusovátton a Hangya üzletből éveken át rejtélyes módon tűntek el áruk, nyomára jutni azonban, a tettesnek nem tudtak. A kellemetlen ügy nemcsak jelentékeny károsodást, de egyben több ártatlan egyén meggyanusítását vonta maga után. Gaál István Hangya üzletvezető végre elhatározta, hogy véget vet ennek a rejtélynek. A csendőrséggel karöltve a község háza épületében elhelyezett üzlet tetejére színes villanygömböt helyeztek, azt összekötötték az üzleti raktár ajtajával és a szomszédos orvosi rendelővel, ahol a csendőr őrzőjét figyelt. Második éjjel már jelentkezett a tükos betörő, akit Sándor Kálmán rovtomultu személyében leirtóztattak.

— **Halálozás.** Adler Andor okl. gyógyszerész, néhai Adler Samu szoboszlói bankigazgató fia 45 éves korában Budapesten hosszas szenvedés után meghalt. Az elmúlt években Hajdusoboszlón egyik gyógytár gondnoka volt. Budapesten temették el.

Két szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás a Szilfákajla-ut 3. sz. a.,

Két szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás a Luther-utca 45. sz. alatt kiadó. Értekezhetni a megbizottal: Grósz Imrével, Kigyó-utca 2. sz.

Eladó ház. A Rákóczi-ut 24. sz. alatti háza a sudvar eladó. Értekezni lehet: Kerekes Gyula asztalos-mesternél, Rákóczi-ut 27. szám alatt.

53—1939. sz.

Árverési hirdmény.

I. Hajduszoboszló megyei város Villamosművelő Igazgatósága, mint a Fürdőüzem vezetője és kezelője a fürdőtelepen levő alábbi helyiségeket:

- I. vendéglőhelyiségeket,
- II. cukrászda-helyiségeket,
- III. bazár- és fürdőruhakölcsönzés céljára szolgáló helyiséget,
- IV. gyümölcs- és cukorka-árusítás céljára szolgáló helyiséget,
- V. férfi fodrász-helyiséget,
- VI. női fodrász-helyiséget,
- VII. fényképezési jogot,
- VIII. kerékpármegőrző helyet

az 1939. évi április hó 15-től 1939. október hó 31. napjáig terjedő fürdő-udényre

az 1939. évi február hó 27. napjának d. e. 9 órakor Hajduszoboszlón, a városháza kis tanácstermében (1. emelet 5. sz.) tartandó nyilvános árverésen bérbe-adják.

2. Kikiáltási ár:

a vendéglőhelyiségekre	P 3000.—
a cukrászda-helyiségekre	P 700.—
a bazár és fürdőruhakölcsönző helyiségekre	P 1800.—
a gyümölcs- és cukorka-árusító helyiségekre	P 200.—
a férfi fodrász-helyiségekre	P 400.—
a női fodrász-helyiségekre	P 600.—
a fényképezési jogra	P 800.—
a kerékpármegőrző helyre	P 100.—

3. Az árverési szándékozók kötelesek az árverés kezdete előtt az árveréssel megbízott kiküldöttnek kezébe a kikiáltási ár 50%-át készpénzben bántapénzként lefizetni, amely összeg a legtöbbet ígérő által, az általa megígért összeg 50%-ára egészítendő ki, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül hagyatik és terhére és veszélyére nyomban újabb árverés tartatik, amelyen azonban ő részt nem vehet. A lefizetett bántapénz az igazgatóság döntéséig az összes árverezők tekintetében visszatartatik s csak az igazgatóság jogerős döntése után fizetetik vissza annak, kinek ígérete el nem fogadatik.

4. Az igazgatóság az árverés tekintetében és az ígéretek között is szabadon dönt, az árverés eredményét egészben, vagy csak egyes helyiségekre nézve meg is semmisítheti és az ígéretek tekintetében is esetleg a legmagasabb ígért, vagy ígéretek figyelmen kívül hagyásával, alacsonyabb ígérést elfogadhat. Az igazgatóság határozata a képviselőtestület jóváhagyására is szorult.

5. A bérösszeg előre és egyösszegben fizetendő. Akinek ígérete az igazgatóság által elfogadatik, az a bántapénzt az általa beígért és elfogadott összegre legkésőbb 1939. március 10-ig köteles kiegyesíteni, ugyanakkor köteles a szükséges illetéket szintén lefizetni és bérleti szerződést aláírni, amennyiben azt nem tenné, úgy bántapénzt teljesen elveszti és terhére és veszélyére vagy újabb árverés tartatik, amelyen azonban ő részt nem vehet, vagy pedig joga van az igazgatóságnak a bérbeadási szabadrétegből is eszközölni s árverelő minden esetben köteles a felmerülő kárösszeget viselni.

6. Egyébként a részletes árverési feltételek a Közművek irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Hajduszoboszló, 1939. évi február hó 1. napján.

Az igazgatóság.

Eladó a II. tized Körner Béla-u. 27. számú házassudvar 419 négyszögöl telekkel, közel a főtérhez, vasúthoz. Értekezni lehet a tulajdonos: Sóvágó Sándor erdőőrrel.

Építetők figyelmébe!

Tisztelettel értesítem az igen tisztelt építetők közönséget, hogy bármilyen épület építését, anyaggal és anyag nélkül vállalom. Tatarozást, aláakaszt, tetőjavítást a legolcsóbb napi áron elvállalom.

Tisztelettel kérem az építetők szíves pártfogását.

Szöke Lajos
képesített közműves-m.
Szováti-ut 3. szám.

A református Nőszövetség megszervezése érdekében az Egyetemes Konvent megbízásából, nagytiszteletű Fazekas Lajosné központi titkár csütörtökön este megbeszélést tartott a Lorántfy Zsuzsanna női bibliakör és a Ref. Leánybiblikör tagjaival, amelyre zsufozásig megtöltötték az iskola emeleti nagytermét az érdeklődő asszonyok és leányok. Bélyky Lajos lelkes imája és rövid üdvözlése után Fazekas Lajosné mindenkit magával ragadó, szép előadásban ismertette a gyülekezeti női munka szükségét és annak módjait. Utána megbeszélés következett, amelynek során az érdekes előadás nyomán az a megállapodás alakult ki, hogy külön új egyesületet, választott tisztikarral, nem alakítanak, hanem az eddigi mód szerint működnek továbbra is és így a Ref. Leánybiblikör vasárnap délutánként a Lorántfy Zsuzsanna női bibliakör pedig minden csütörtökön este 6 órakor tartja rendszeres összejöveteleit a központi fiúiskolában eddig rendelkezésükre bocsátott helyiségekben, a lelkes vezetése mellett. A gyülekezeti szegénygondozásra, segélyezés lebonyolítására, betegek látogatására s műsoros délutánok és teaestélyek rendezésére választanak csak maguk közül a tagok külön szakbizottságokat. Valamint megbíznak évente valakit: a pénzek, berendezések és adományok kezelésével. Mivel pedig az eddig használt helyiségek már szűkekné bizonyultak a látogatók folyton növekvő száma miatt, Demjén Ferenc lelkes felszólalásán felbuzdulva, azt is kimondták a jelenlétük, hogy a bibliakörök és mindenféle egyházi összejövetelek méltó keretek között való megrendezése végett, mozgalmat indítanak a bugyó asszonyok és leányok, hogy a fiúiskola melletti füres telken építtessen a ref. egyház egy tágas gyülekezeti nagytermet, az összejövetelek rendezésére szükséges melléképülésekkel és felszereléssel ellátva s a kivitelt megkönnyítse végett két jelen volt mindjárt 100—100 pengőtel példaadással fel is ajánlott a gyülekezeti nagyterem építési költségeihez való hozzájárulásuk címén

A Pusztangyálháza Köz- birtokosság folyó évi február 6-án tartotta Cseke Gábor földbirtokos elnöklete alatt évi rendes közgyűlést, valamint Legelőtársulattá alakulása végett alakuló közgyűlését. Az alakuló közgyűlés azonban határozatképesség hiányában nem volt megtartható, így azt újabb határidőig elhalasztották. Közgyűlésen tárgyalattott a közbirtokosság múlt évi zárszámadása és folyó évi költségvetése, melyeket a közgyűlés egyhangulag elfogadott és jóváhagyott. Ugyancsak jóváhagyta közgyűlés a pentezugi 10 hold 215 négyszögöl legelő megvételét, valamint a Léderer-féle 303 holdas legelő megvételének előkészítését. Közgyűlés a legeltetési díjakon nem változtatott, így 1 számos állat legeltetési díja maradt 7 P, bikapénz 3 P, pásztorbér 1 P, juh 90 fillér, sertés 2:50 P, kishajó után a legelődíj fele fizetendő. A gyűlés a tárgysorozat letárgyalása után rendben véget ért.

Pertó-utca 71. szám alatti 602 négyszögölös házastelek 2 szoba, előszoba, villanyvilágítással, konyha, kamara, pince és 28 méter hosszú gazdasági melléképületekkel szabadkézbe e l a d ó. Bővebb felvilágosítást nyújt csak komoly vevőnek kizárólag a lakásnál bármely napon a tulajdonos.

— Anyakönyvi hírek.

1939. évi január 29-től február 11-ig. Házasság kihirdetés: Sándor Károly és Jenei Etelka, Dr. Grósz Gyula és Klafter Erzsébet, Vágó Lajos és Csizsár Juliánna, Székely Károly és Szél Eszter, Mohácsi Kálmán és Huszár Róza, Császi Gábor és Váczi Margit, Tar János és Marinka Lidia, Beke Pál és Kálmán Veronka, Szilágyi Ferenc és Tóth Piroška, Pinczés Imre és Kerekes Juliánna. Házasságot kötöttek: Vágó Gyula és Ludman Erzsébet, Kircsi Elek és Végh Margit, Ivány Gábor és Molnár Eszter, Juhász Péter és Takács Mária. Születek: Csombordi Lajos fia János, Tóth Sándor fia Imre-András, Szénási Mihály fia János, Agárdi Imre leánya Etelka-Mária, Tene Sándor fia Gyula, Biró Eszter fia Lajos, Katona Sándor fia Béla-Pál, Rozsnyai Imre leánya Erzsébet, Magyar Eszter fia József, Vágó Sándor fia Sándor, Sinai Pál fia Pál, Pap Sándor leánya Etelka-Mária, Takács György leánya Irén-Juliánna, Nagy Lidia leánya Amália, Vágó András leánya Etelka. Halálozások: Kiss Lajosné — Kis Zsófia — 61 éves, Labancz Margit 4 hónapos, Barbócz Sándor 5 hónapos, Takács Gábor 56 éves, Domokos Márton 79 éves, Szabó János 83 éves, Molnár Piroška 8 hónapos, Csirkés János 16 éves, Dobozi Margit 55 éves, özv. Juhász Fülöpné — Beke Katalin — 78 éves, Molnár Albert 47 éves, Mohácsi György 66 éves, Gyurkó János 70 éves, Végh Károly 72 éves.

IRODALOM.

Levelek Milikéhez címen egy kisleány bátyja kedvesen köszöni meg kishugának a küldött süteményt s egyben sok mindent ír a Magyar Lányok új száma, ami a fiatal leányokat érdekli. A Magyar Lányok új száma csupa kedves, fiatalos derű. Díjtalan mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési díj negyedévre 4 pengő.

Az Én Ujságom—Tündérvásár. A csigabiga házáról írt Ölbey Irén kedves verses történetet Az Én Ujságom—Tündérvásár új számába, melyben Kosáryné Réz Lola és Törökne Kovács Hermin ifjúsági regényének folytatását, Babay József, Zagyva Mária, Szántó László, Gyökössy Endre, Boros János és mások verseit, meséit találjuk a sok kedves rovat, játék, apró tréfa mellett. Díjtalan mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16. sz. Előfizetési díj negyedévre ajándékkönyvvel együtt két pengő.

Aranyláz a tenger fenekén. Napoleon milliárdos értékű aranykincsekkel elsüllyedt hajóját rövidesen felhozza a tenger mélyéből egy angol társaság, amely Salina Peress perza mérnök szenzációs buváröltöny találmánya segítségével megkezdte a tengerfenék kincseinek kiaknázását. E kisérletekről rendkívül érdekes cikkben számol be To'nai Világlapja legújabb számában. Tohuai Világlapja egy száma 20 fillér.

Könnny és mosoly. Hogyan rikatták és neveltették meg a közönséget a színésznők és színészek? Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premierbeszámolót, színházi pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szemből-szemből képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. A Délibáb egy száma 20 fillér.

Ismeretlen alföldi műemlékek megtelepő bőségére hívja fel a figyelmet Bierbauer Virgil sok képpel illusztrált cikke a Tükör februári számában. Jászberény, Nagykőrös, Hódmezővásárhely, Makó, Hajduböszörmény, Hajduszoboszló építészeti emlékeinek szakavatott ismertetése szinte a felfedezés erejével hat az olvasóra. A Felvidék kincsei közül ezuttal a komáromi Jókai-Egyesület múzeumát mutatja be hasábjain a színvonalas folyóirat Szombathy Viktor tollából. A színház, a film, a zene, a fényképezés, az asszonyok tükré finomtollu beszámolóit közli ezenkívül a Franklin-Társulat értékes folyóirata.

— Vége a papiros bakkancsoknak. A kereskedelmi miniszter rendelkezésben vetett véget annak a régen óhajtott kívánságnak, hogy papirost használjanak fel cipőhöz, b-kancsokhoz, vagy csizmához. Az olyan lábbeliket, melyeknek készítéséhez papirost is használtak, új évtől kezdve forgalombahozni tilos, azokat eldobozzák.

18870—1938 860—1939.

Hirdmény.

Értesítem a város lótarló közönségét, hogy az évenként megtartandó tavaszi lószemle napjait Alispán ur ez évben a következő napokban állapította meg:

Vezessék elő lovaikat február hó 17-én reggel 7 óra 30 perckor az I.—II.—III. tizedben, köteleesen és Kornyon lakók.

Február hó 20-án IV.—V.—VI. tizedben és tanyán lakók.

Február hó 21-én 8 órakor a VII. tizedben és tanyán lakók, továbbá azok, akik az előző napokon még nem vizsgáltatták meg lovaikat, február hó 28-án 11 órakor az Angyalháza levő Sas korcsmánál lesz lószemle az angyalházi lótulajdonosoknak és azoknak lovai részére, akik Angyalházához közelebb laknak, mint a városhoz.

Február hó 17-én, 20-án, és 21-én lószemle helye az állatvásártér. A szemle minden nap megszakítás nélkül tart déli 2 óráig, délután lóvizsgálat nincs.

Utasítom lótarló közönséget, hogy a hirdetett helyre és időben összes lovait csikókkal együtt vezesse elő, mert a meg nem jelenő lovait költségükre fogom megvizsgáltatni és ellenük a kihágási eljárást megindítani. A lókereskedők is vezessék elő összes lovaikat, hogy bejelentő lappal elláthatók legyenek. A múlt évben kiadott zöld színű lóbejelentő igazolványokat mindenki hozza magával. A köztenyésztesre és tovább tartásra nem engedélyezett mének ivartalanitva vezetendők elő.

Hajduszoboszló, 1939. február 3.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

1509—1939.

Hirdmény.

Közhírré teszem, hogy f. évi február hó 12 napján d. e. 11 órakor a város gazdasági udvarában (Bika udvar) 12 drb. öntött vaskályhát nyilvános árverésen értékesítek.

A kályhák a legiőbbet ígérőnek nyomban átadatnak.

Az árverési ár kiküldöttkei kezeihez azonnal kifizetendő.

Hajduszoboszló, 1939. február 6.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

1567—1939.

Hirdmény.

Tudomásomra jutott, hogy bizonyos németországi munkáskivittel kapcsolatban felelőtlen elemek, azt a hírt terjesztik a városban, hogy csak annak van esélye a németországi munkavállalásra, aki a Magyar Nemzeti Szociálista Párt Hungarista mozgalomához csatlakozva oda tagul belép. Amikor figyelmeztetem a város lakosságát, hogy a németországi munkáskivittel a Hungarista párttagsággal semmiféle kapcsolatban nincs, megállapítom azt is, hogy ez a híresztelés légből kapott kohlomány és nem egyéb átlátszó kortesfogásnál.

Hajduszoboszló, 1939. február 3.

Dr. Márton Gábor
polgármester.